

«Медициналық колледж «Семей»

Кинематографиядағы АИТВ инфекциялары

**Қатысушы: Думанқызы Аяжан
Мамандығы: «Мейіргер ісі» Курс: 3
Жетекшісі: Қыдырмолдин Елдар**

Жоспар

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

2.1. 1980 жылдар: АИТВ

кинематографияда алғаш рет.

2.2. 1990 жылдар: Ешкім де кінәлі емес.

*2.3. 2000-2010 жылдар: Мейнстримге
қадам және постмодерн*

III. Қорытынды

IV. Пайдаланылған әдебиеттер.

АИТВ-мен өмір сүретін адамдарға деген көзқарас жылдар бойы өзгерді. Онымен бірге, бірақ кинематографистердің ВИЧ/СПИД тақырыбын қабылдауы да өзгерді. Адамның иммун тапшылығы вирусы ХХ ғасырдың аяғындағы адамзат үшін ең үлкен соққы ретінде, оның ішінде кинематографистер талқылайтын маңызды тақырыпқа айналуы керек еді, бірақ ол болмады. Неге бұл сала үшін осы індеттің актуалдылығы аса қатты жоғары болмады? Бұл туралы қандай көзқарастар қалыптасқандығын талдайық.

80-ші жылдардағы кинода АИТВ-мен ауыратын адамдардың өкілі болу жағдайын "достар" фильмінің құрылу тарихы жақсы сипаттайды (Будди, 1985). Сіз ол туралы ешқашан естімедіңіз. Іс жүзінде бұл АИТВ туралы алғашқы фильм болды. Режиссердің аты - Артур Джей Брессан, оның лақап аты-Арти. Фильмді қазір табу және көру мүмкін емес, дегенмен 2018 жылы Blu-ray-да "Достар" жаңартылған нұсқасы шықты.

Киноэкранның сыртында індет өршіп тұрды, бірақ камералардың алдында бұл туралы аз айтылды. "Достардан "кейінгі танымал кинотанушыларға ВИЧ туралы фильм"ерте аяз" болды. Енді әуесқой емес, сонымен қатар теледидар үшін жасалған маңызды өнім. Бұл үлкен сенсация болды: NBC телеарнасы фильмді ақылы жарнамасыз көрсетуге мәжбүр болды (барлық жарнама берушілер осы стандарттар бойынша өте прогрессивті фильмнің ішінде өз роликтерін көрсетуден бас тартты), сол кезде хабар тарату бүкіл американдық теледидарда өзінің таймслотта ең танымал болды, бұл фильмді 34 миллион адам қарады.

Бір сөзбен айтқанда, 80-ші жылдардағы кино туралы айтатын болсақ, онда АҚТҚ-ның кез-келген көрінісін байқау қиын. Бұл әрдайым дерлік гейлер, көбінесе тұрақты жыныстық серіктесі жоқ. Режиссерлер бұл кездерді рационалды түсінік қалыптастыра алмады. Барлығы дерлік АИТВ инфекциясымен ауыруға әркез өздері кінәлі деген пікірге сүйеніп кинолар түсірілді.

Егер гетеросексуалдық кейіпкер вирус жұқтырған ВИЧ туралы кем дегенде бір фильмді еске түсірсек, онда мұндай суреттер онжылдықтың соңында пайда бола бастайды. Мысалы, "Копытом туда, копытом сюда", таңқаларлық емес, Американдық емес, режиссер Вера Хитилованың чехословакиялық фильмі, ол екі есе таңқаларлық, КСРО-да (1989 жылы Мәскеу кинофестивалінде) көрсетілді, содан кейін кеңестік дубляжбен жабдықталған прокатқа шықты.

Ф
ASSISTANCE
D C

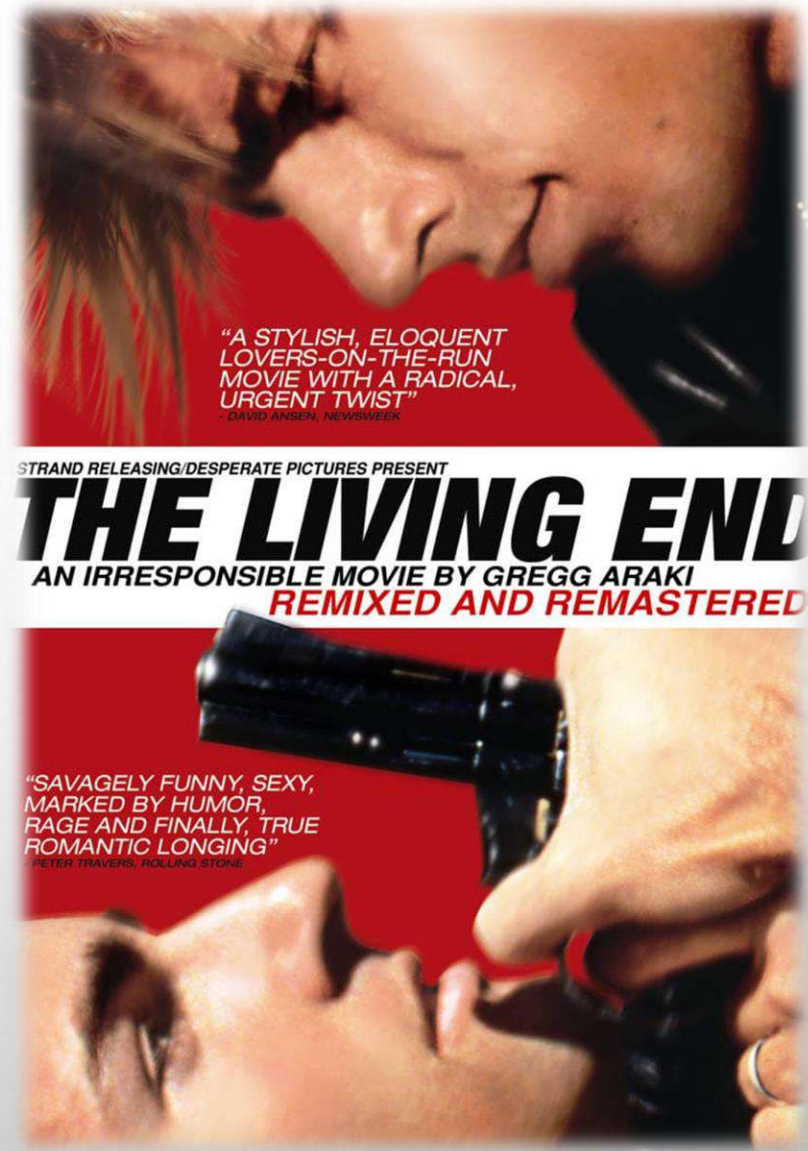
КОЛЛЕКЦИЯ
Регионального Общественного Фонда
Содействия Развитию Кинематографии

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ФИЛЬМЫ

Жылдар өтіп жатыр, АИТВ туралы бәрі түсінікті болды, ал кинематографистер нәзік тақырыпқа кез-келген пиететті жоғалтты және барлық қиын нәрселерге барды. Мысалы, ВИЧ-позитивті адамның қаны қару ретінде қолданылатын фильмдер алғаш рет пайда болады. "Истекающем кровью" - әйгілі Дэн Николас Виндинг Рефнның алғашқы жұмыстарының бірі - қорқынышты қатал финалда кейіпкерлердің бірі шынымен инъекция жасайды.

ВИЧ тақырыбы 90-шы жылдары бұрын-соңды болмаған ұшуды бастан өткерген мәдениетке қарсы кинотеатрға енеді. Грегг Аракидің "Оголенный провод" (1992) атты тар шеңберде кеңінен танымал, ол Америкада кездейсоқ кездесіп, кез-келген жыныстық қатынасқа, ұрлыққа немесе зорлық-зомбылыққа бой алдырмайтын ВИЧ-позитивті екі гейдің соңғы күндерін көрсетеді.

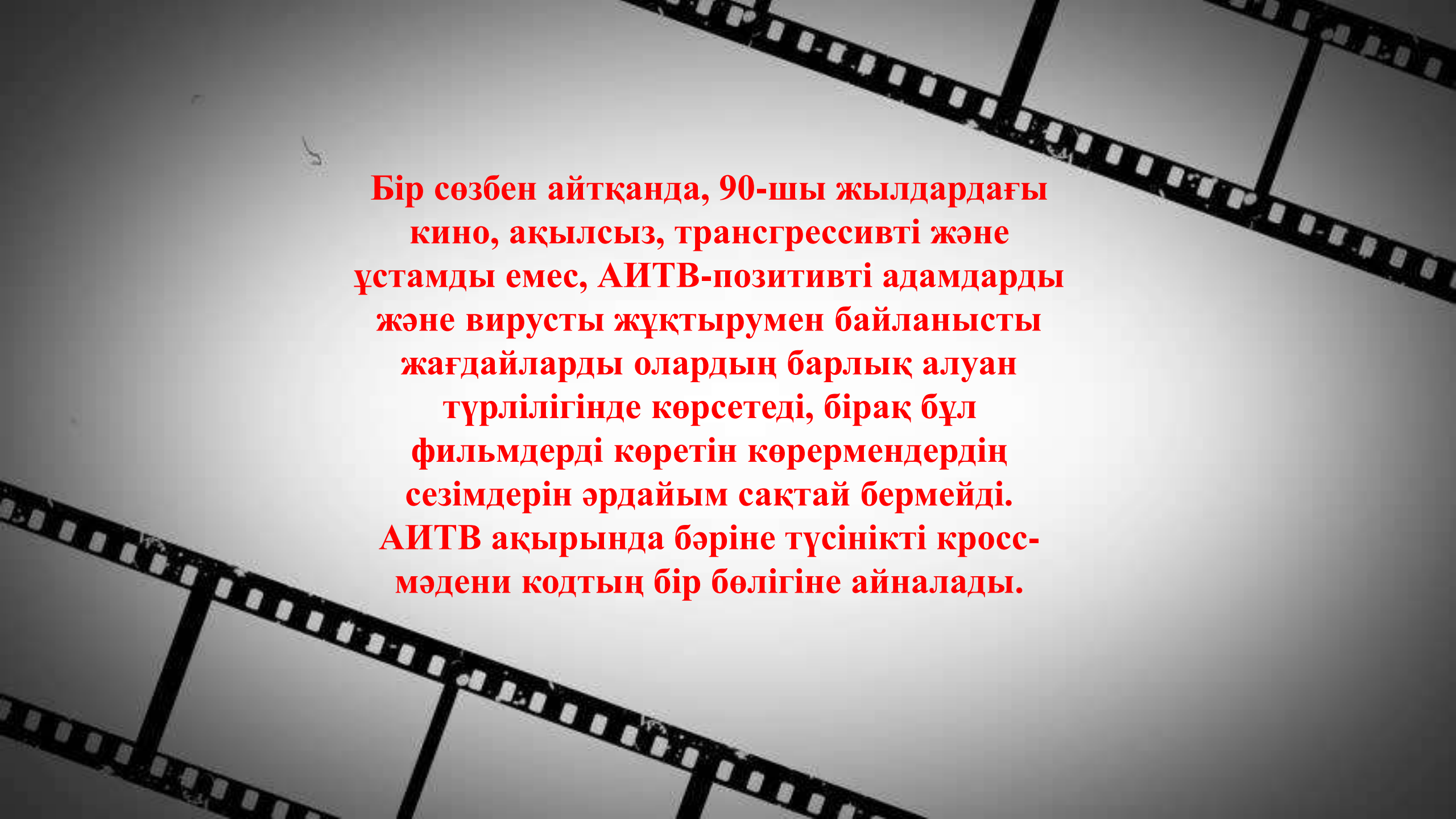

Осы уақытта Еуропада режиссерлер СПИД-тен жаңа драмалық хабарларды іздейді. Сонымен, Бертран Блиндің "рахмет, өмір" (1991) Француз фильмінде екі қыз (Анук Гринберг және Шарлотта Генсбур) бірге көңіл көтеріп, еркектермен көңіл көтереді, бірақ олардың біреуі инфицирленген болып шығады. Зұлым дәрігер Вормс (Жерар Депардьё) оны әдейі жасаған. Жалпы, өте қызықты кино. **Бұл фильмде жалпы өткен жылдардағы қате пікірлер емес, АИТВ дәрігерлер қателіктерінен де жұғуы мүмкін деген қорытындылар жасай алды.**

Сондай-ақ, 90-шы жылдары СПИД туралы фильм алғаш рет халықты каминг-аутқа дайындау үшін қолданылады. Стивен Фрай 1992 жылы "Петрдің достары" атты Британдық әңгіме трагикомедиясында басты рөлді сомдады, онда ол алдымен кейіпкерлердің бірі ретінде гомосексуал екенін, содан кейін ол ауыр ауруға шалдыққанын мойындады. 5 жылдан кейін танымал актер өзінің шынымен гомосексуал екенін мойындады.

The background of the image features several black film strips with white sprocket holes, arranged in a crisscross pattern against a light gray gradient. The text is centered in the middle of the image.

Бір сөзбен айтқанда, 90-шы жылдардағы кино, ақылсыз, трансгрессивті және ұстамды емес, АИТВ-позитивті адамдарды және вирусты жұқтырумен байланысты жағдайларды олардың барлық алуан түрлілігінде көрсетеді, бірақ бұл фильмдерді көретін көрермендердің сезімдерін әрдайым сақтай бермейді. АИТВ ақырында бәріне түсінікті кросс-мәдени кодтың бір бөлігіне айналады.

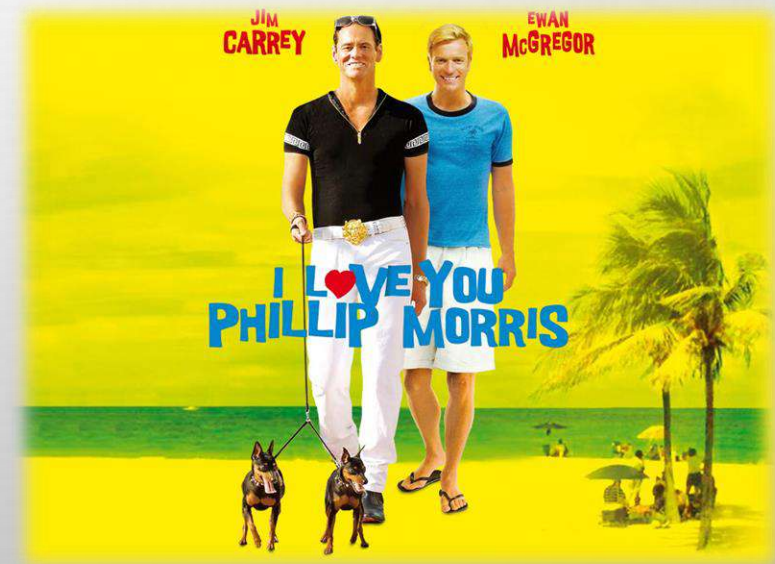
Шынында да, нөлдік ВИЧ-позитивті кейіпкерлер бұрынғыға қарағанда әлдеқайда көп көрермен киносында бекітілген. Тақырып дестигматизацияланған, контекст кеңейеді.

Оскар сыйлығының лауреаты Стивен Долдридің «Сағат» драмасында (2002). Фильм "Оскар" сыйлығының тоғыз номинациясына ұсынылды, яғни бұл жылдың ең маңызды фильмдерінің бірі болды. **Бұл жерде АИТВ-позитивті кейіпкердің инфекциясы мен оның жеке өміріне ешқандай назар аударылмайды, бірақ біздің көз алдымызда адамның ауыр депрессиясы таңқаларлық түрде адал көрсетілген.**

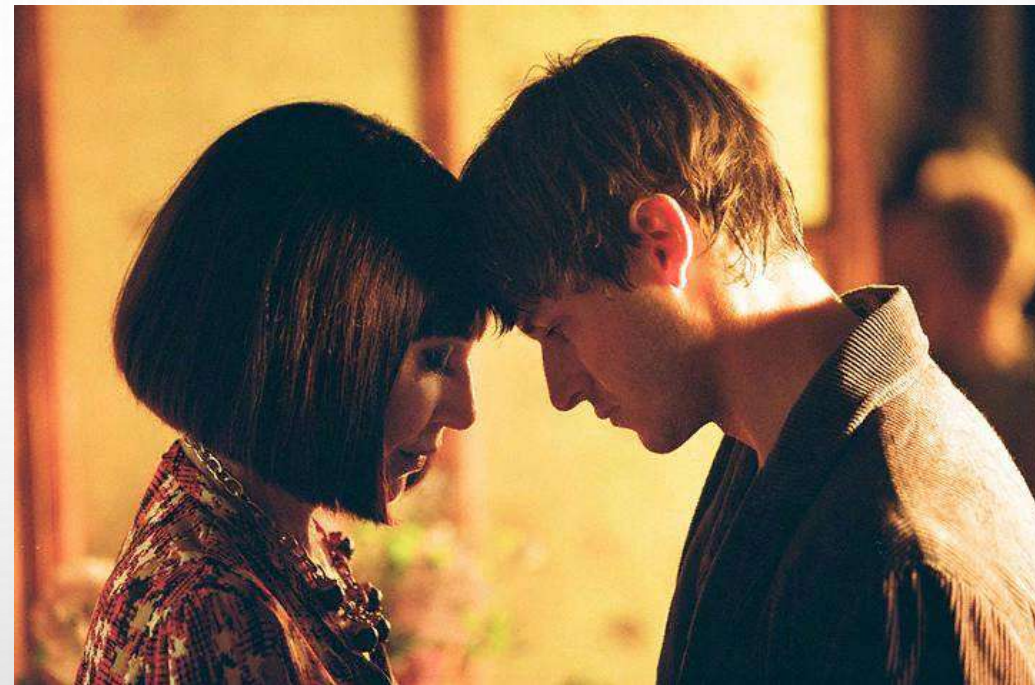
Бірақ онжылдықтың ортасындағы шынымен де қатты өнер блокбастерлерінің бірінде, Леонардо ДиКаприоның рөліндегі "қанды Алмазда " (2006), бас кейіпкердің өзі АИТВ-мен өмір сүретінін бәрінен жасырады, бірақ сіз бұл туралы білмеуіңіз мүмкін, тіпті егер сіз бүкіл фильмді қарасаңыз да. Алайда, бұл өткір, бірақ тым гуманистік фильмде ВИЧ-басты кейіпкердің мәртебесі - бұл ең көп талқыланатын тақырып емес, мұнда көп байлыққа жету үшін алмазқа қалай қол жеткізі болып табылады.

ЖҚТБ тақырыбы комедияларға ене бастады, алайда бұл өте күтпеген жағдай. "Мен сені жақсы көремін, Филлип Моррис" (2009) Джим Керридің басты рөлінде гомосексуалдар туралы түсірілген болса да, бірақ бұл жерде таңқаларлық, ешкім АИТВ жұқтырған жоқ. **Бұл оқиғаның шынайы екендігі таңқаларлық, және АИТВ-мен ауыратын адамның кино бейнесі жылдар бойы қалай өзгергені қызықтырады.**

Қазіргі заманғы кинематографтармен бірге, тіпті қарапайым сюжеттер де күрделі форманы ала бастады, ВИЧ фильмдері де, олардың кейіпкерлері де кинода шынымен ұсынылған.

Фестиваль кинотеатрында көркемдік әдістердің көрінетін жаңа деңгейі пайда болды. Біздің онжылдығымызда, мысалы, Ксавье Долан продюсері өлімге душар болған гомосексуалдың сәтсіз каминг ауты туралы "Бұл" пьесасын түсірді. Автор - СПИД асқынуынан қайтыс болған драматург Жан-Люк Лагарс. Фильмде айтылған аурудың атауы мүлдем айтылмайды, өйткені басты кейіпкер өзінің өлімге әкелетін диагнозы туралы туыстарына айтуға күш таба алмайды.

Соңғы 10 жылдық тек кинематография саласында ғана емес сонымен қатар қоғамдық сананың өзгеруіне алып келді. Адамдардың АИТВ туралы және онымен ауыратын науқас адамдар туралы ойлары өзгере бастады. Бұл өз кезегінде жарыққа шыққан фильмдер мен сериалдар сюжетін тікелей өзгертті. Өткен ғасырларда қалыптасқан кинематографиядағы АИТВ науқас адамдар туралы түсінік толығымен жаңаша сипат алды. **Қазір фильмдерде негізгі маңызды тақырып науқас адамдар үшін қоғамдық реабилитация мен олардың тараптарына пайда болған дискриминацияны жоюға бағытталған.**

ҚОРЫТЫНДЫ

Кино индустриясы әрдайым өзекті тақырыптарды, жұмбақ фактілерді, кітап бестселлерлерін және басқа да көптеген тақырыптарды қамтиды. Егер сіз бұл туралы ойласаңыз, кинодағы кейбір ауруларға да көп көңіл бөлінеді, дәлірек айтқанда, аурулардың өздеріне емес, олармен ауыратын адамдарға. Олар өз ауруларымен қалай күреседі немесе бас тартады және "ағынмен жүреді. Олар қоғамды, оның ауруға деген көзқарасын, қорқынышын, алалаушылығын, наразылығын және т.б. көрсетеді. АИТВ анықталғаннан бері осы күрделі тақырыпқа арналған бірнеше фильмдер түсірілді. Олардың кейбіреулері вирустың таралу проблемасын және онымен бірге адамдардың өмірін ашады, басқалары адам психологиясына, оның сипатына, кейбіреулері қоғамға әсер етеді. *Осы мақсатта кино индустриясы қоғамдық сананы қайттан тәрбиелеуді қолға алды, себебі бұл саланың аудиториясы әр түрлі жастағы адамдар. Себебі «ӨМІРДІҢ ӨЗІ КИНО»*

ҚОЛДАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

- [HTTPS://AIDSVOLGOGRAD.RU/ВИЧ-В-КИНЕМАТОГРАФЕ/](https://aidsvolgograd.ru/вич-в-кинематографе/)
- [HTTPS://WWW.VERYWELLHEALTH.COM/THE-10-BEST-FILMS-ABOUT-HIV-AIDS-48737](https://www.verywellhealth.com/the-10-best-films-about-hiv-aids-48737)
- [HTTPS://WWW.IMDB.COM/LIST/LS051223179/](https://www.imdb.com/list/ls051223179/)

The End